

simis pœnis, teneri ad quotidianam et absolutam divini officii recitationem ad normam Breviarii Romani; cum horarum canonicarum persolutio, ex mente Ecclesiæ, pars sit non exigua cultus divini, et pastoralis curæ. Divinum itaque officium congruo tempore et loco recitent, et in id intendant omnino, ut non sit mera lectio, sed vera oratio, ut non solum externa corporis compositio ac modestia, utique necessaria, sed et mens ad Deum attollatur, ore et corde psallant, ac digne attente ac devote, in psalmis, hymnis et canticis, veluti almæ Sionis æmuli, debitas divinæ majestati laudes persolvant.

IV. Meminerint etiam, nullo se meliori modo orandi legi obsecuturos, quam per devotam, piamque Missæ celebrationem et officii divini persolutionem. Præstantissimæ enim omnium sunt preces, quas Deus ipse per Ecclesiæ suæ ministerium selegit, nobisque proponit ac suggerit ad religionem nostram fovendam, et ad faciendam nobiscum misericordiam suam. Certe namque si cuncta, quæ lingua profert, intimo corde sentimus, et desideramus, quotidianam habebimus spiritus renovationem ad resuscitandam gratiam quæ data est nobis per impositionem manuum presbyterii (1); qua agente, quotidie sapientia secundum Deum augebimur, et in interiorem hominem renovati, atque spiritu viventes, spiritu et ambulabimus (2).

V. Ne tanto bono fraudemur, tempus tranquillum, locum aptum quæramus, et, si fieri potest, ecclesiam ipsam ut socium habeamus eum, qui mira præsentia sua in Smo. Eucharistiæ Sacramento docet nos orare, ejusque precibus nostras conjungere et commendare discamus, nam per ipsum oramus ad Patrem. Thesaurum denique sensus, quem verba usu trita contegunt, meditationis clave in mente et corde recludere curemus, monita Sancti Augustini præ oculis habentes: «si orat psalmus, orate: et si gemit, gemit; et si gratulatur, gaudete: et si sperat, sperate: et si timet, timete» (3).

TITULUS V.

DE EXTERNA AGENDI RATIONE.

«Orationi instantes, spiritu ferventes, ac pie sancteque viventes, præbeant in omnibus se ipsos, exemplum bonorum operum, et Dei gloriæ ac animarum salutis zelo accensi, atque arcissimo inter se vinculo obstricti, accipiant armaturam Dei, atque concordissimis animis, conjunctisque viribus, sub proprii Antistitis ductu in aciem prodeant,

(1) Tim. I. cap. IV, 14. (2) Gal. V, 25. (3) Enarrat. in Ps. XXX. Serm. 3.

et prælia Domini fortiter prælientur» (1). Venerandis his Pii IX verbis monentur omnes, qui Deo militant in sortem Domini vocati, quomodo se gerere debeant, ut voluntatem Dei facientes, propriæ quidem salutis, non minus quam populorum consulant, et Ecclesiam ipsam tueantur et illustrent. Non enim pro se ipsis, sed pro sancta Dei Ecclesia ejusque filiis sacerdotes et ministri facti sunt. «Non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores et sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant,» ait Tridentina Synodus Episcopis, et quibuscumque beneficia ecclesiastica obtinentibus (2). Quod si semper verum fuit, et ob oculos habendum, majus adhuc pondus consequitur hac nostra miserrima ætate. Dum enim hodie perversa quidquid sentiendi et agendi libido, sub prætextu progressus et culturæ, omni veritati et auctoritati bellum indicit, multiplicibus, quibus ætas hæc, ob suam a veritate fidei defectionem, adeo vexatur malis, nemo nisi sacerdotium medebitur, quod altiore auctoritate et virtute ideo a Domino instructum est, ut reipsa sit lux mundi, et sal terræ. Quod si sal evanuerit in quo salietur? (3) Si igitur hi ipsi, quorum manibus voluit Deus salutem generis humani operari deficerent, quid non prætimendum est? Foret hæc calamitas maxima, quæ ad tantorum malorum cumulum accederet. Tales itaque præsens sæculum sacerdotes vel maxime requirit, qui scientia et virtute fulgentes, se ipsos abnegantes, spiritu Dei pleni, posthabita omni proprii commodi ratione, temporalisque vitæ prosperitate, nec quærentes quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, omnes suas facultates et vires immo et vitam, si Deo placet, pro ipsius Dei gloria, pro Ecclesiæ triumpho et honore, pro salute fidelium ultro offerant.

Toto animo cupientes, ut idonei sint novi testamenti ministri ii omnes quos in labore et officio adjutores habemus, ad per ipsos fiat salus in populis, sequentia, juxta præfata Pii IX monita, commendanda immo præcipienda duximus.

I. Et primum quidem ut «sub proprii Antistitis ductu prodeant, et prælia Domini prælientur.» Hoc idem præcipit Smus. in Christo Pater Leo XIII, qui postquam de divina Episcoporum auctoritate, deque ipsis præstanda reverentia et obedientia disertissime loquitur in Epistola Encyclica ad omnes Hispaniæ nostræ Antistites, hæc habet: «ac nominatim vehementer studeant modestiam atque obedientiam tenere, qui sunt ex ordine Cleri, quorum dicta, factaque utique ad

(1) Pius IX. Allocut. Si semper 2 Maii 1850.

(2) Conc. Trid. sess. XXV, cap. I. De ref. (3) Matth. V, 13.

exemplum in omnes partes valent plurimum. Quod in muneribus suis insumunt operæ tum sciunt maxime fructuosum sibi, proximisque salubre futurum, si se ad imperium ejus nutumque finxerint, qui diœcesis gubernacula tenet» (1). «Et re quidem vera numquam sicut hodie ita fieri oportet, atque necessarium est, dum omnes adhibentur artes ad disgregandos animos, ad clerum abducendum a proprio pastore, populum a clero, ad subvertendas leges, ipsamque constitutionem Ecclesiæ, ad unitatem plane dissolvendam» (2).

II. Solliciti igitur servare unitatem spiritus in vinculo pacis (3), quam in ordinatione sponderunt Antistiti suo obedientiam fidelissime servent, de qua in sacris canonibus hæc legimus: magna quidem paupertas, sed major integritas, bonum est obedientia maximum si custodiat illæsa: nam prima rebus, secunda carni, tertia vero menti dominatur et animo, quos, velut effrenes et liberos, ditioni alterius humilis jugo proprio voluntatis adstringit (4); quæ quidem virtus prior est illis, qui ministri sunt ejus qui toties dixit: «ego veni non ut faciam voluntatem meam, sed ejus qui misit me» (5).

III. Etsi in Domino gaudemus et gloriamur, quod clerus nostræ provinciæ memor sit obedientiæ et reverentiæ suis præsulibus debitæ, ut tamen in his virtutibus amplius firmetur, opportunum æstimamus sequentia ex sacris canonibus prælibare. «Ad hoc dispensationis divinæ provisio gradus diversos, et ordines constituit esse distinctos, ut dum reverentiam minores potioribus exhiberent, et potiores minoribus dilectionem impenderent, vera concordia fieret, et ex diversitate contextio, et recte officiorum gereretur administratio singulorum» (6). Exigunt ergo canones ut majoribus ex officio agentibus semper obediant minores, nisi, quod Deus avertat, illorum præcepta divinæ legi manifeste essent contraria; tunc enim Deo magis quam hominibus esse obediendum, sancti Apostoli docuerunt (7). In dubio, semper obediendum est (8), ac similiter dum per observantiam mandatorum superioris malum quidem non ageretur, ast bonum ommitteretur (9). Edicunt etiam mandato superioris observatu difficili et oneroso esse optemperandum (10), et correctionem etiam injustam patienter esse tolerandam (11); indulgetur tamen reverens expositio causarum, ob quas mandatum observari non posset (12).

(1) 8 Dec. 1882. (2) Pius IX *Ep. ad cler. Viglev.* (3) Ephes. IV, 3.
(4) C. 1 *De verb. signif.* (5) Joann. VI, 38. (6) Cap. 7 Dist. 89.
(7) Act. V, 29. C. 92 caus. XI, quæst. 3. (8) C. 4 caus. 23. q. 1.
(9) C. 99, causs. 11, q. 3. (10) C. 3, Dist. 19.
(11) C. 8, Dist. 100. (12) Cap. 5 *de Præscript.*

IV. Ea propter hortamur et in Domino monemus, ut canonicam hanc obedientiam jam alumni in seminario discant, in sacris vero constituti diligenter colant. Absit ut aliquis e clero, sive in sacerdotum, sive in laicorum præsentia contra suorum superiorum ordinationes, amara proferat verba, aut talia ab aliis prolata, quacumque ratione, approbet. Alios enim sub se habens, minime ab eis reverebitur qui superioribus detrahat. Canones quoque depositionis pœnam statuerunt in illos qui Episcopis suis insidias struerent, aut eos contumelia, calumnia, et conviciis afficerent (1).

V. «Artissimo inter se charitatis vinculo» obstrictos omnes de clero desiderat ven. Pontifex et merito; mandatum enim Domini est, qui Apostolis indicebat: hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos (2); in hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem (3). Optimo certe exemplo erunt fidelibus, eosque ad christianam concordiam excitabunt, si fraterna se charitate complectentes, atque honore invicem prævenientes (4), singuli bono aliorum nomini consulant, ob omni detractio alienissimi officii omnibus pro Dei gloria, animarum salute, et uniuscujusque levamine ultro se mutuo juverint, cor unum et anima una sint (5); nihil per contentionem, aut inanem gloriam, sed in humillitate superiores se invicem arbitantes, non quæ sua sunt considerantes, sed ea quæ aliorum (6), unde summa habeatur in sustinendis laboribus animarum concordia et consensus (7). Totum robur, tota vis in virium conjunctione et in mutua ope continentur: «frater enim qui adjuvatur a fratre quasi civitas firma» (8) ideo magis insistendum volumus in hac re; omnes enim in eadem acie pugnamus, sub eodem Rege Jesu, et sub eodem ipsius in terris Vicario: unus ergo sit spiritus, sicut et una spes vocationis nostræ (9); idem enim præmium spectamus. Omnia et in omnibus Christus (10); dum ergo ille annuntietur, in hoc tantum gaudere debemus (11).

VI. «Præbeant se ipsos in omnibus exemplum bonorum operum,» admonet clericos omnes Summus Pontifex, prout Apostolus charissimo scribebat discipulo (12). «Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate (13), in doctrina, in gravitate, verbum sanum, irreprehensibile, ut is, qui ex adverso est,

(1) C. 18, 23, 24, caus. 11, q. 1. (2) Joann. XV, 12. (3) Id. XIII, 35.
(4) Rom. XII, 50. (5) Act. IV, 32. (6) Philip. II, 2.
(7) Pius IX. Allocut. cit. *Singulari.*
(8) Prov. XVIII, 19. (9) Ephes. IV, 4. (10) Coloss. III, 11.
(11) Philip. I, 18. (12) Tit. II, 7. (13) I. Tim. IV, 12.

vereatur nihil habens malum dicere de nobis» (1). Omnibus comper-
tum est, plus facere, sive in bonum, sive in deterius, exempla quam
verba. Quare qui sacræ militiæ nomen dederunt, vita ex omni parte
integra et religiosa preluceant. Tamquam pastores et patres in Dei
grege et familia se constitutos meminerint, qui bonos mores, obe-
dientiam, pacem, et concordiam disciplina sancta tueantur, et omnes
ædificent, ideoque omnibus appareant tamquam forma facti gregis
ex animo (2). Monente eodem Apostolo, ut Deo militantes non impli-
cent se negotiis sæcularibus (3), non se immisceant rerum tempora-
lium curis. Imprimis populorum partibus ac dissidiis numquam palam
adhærere profiteantur; immo in iis componendis et sedandis toto
animo et prudentissimo charitatis zelo adlaborent. Omnia et semper
propter Evangelium facientes (4), ac memores se omnibus debitores
esse (5), ita se gerant, nemini dantes ullam offensionem, ut non vitu-
peretur ministerium nostrum (6), ut palam et confidenter dicere pos-
sint: testis mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus
Jesu Christi (7), et cunctis manifeste pateat ipsos id præ omnibus
intendere, ut omnes salvi fiant (8). Omnium ergo et singulorum cor-
da sibi devincire conentur per pietatis et charitatis opera, iis præci-
pue incumbentes quæ efficacissime religionis et societatis bonum
promovere, et utriusque ruinam præcavere possunt. Hæc est Eccle-
siæ Christi agendi ratio, uti aperte constat ex constitutione Grego-
rii XVI *Sollicitudo*, in qua diserte asserit; inter diversas imperiorum
ac gentium perturbationes, Sedem Apostolicam, quin ullo unquam
partium studio rapiatur, ea tantum quærere quæ Christi sunt, atque
unice, velut susceptorum consiliorum finem, ea ob oculos habere
quæ ad spiritualem æternamque populorum felicitatem facilius con-
ducant, nec umquam humanis ex rationibus Ecclesiæ causam dese-
rere (9). Hanc etiam agendi rationem non semel Episcopis et clero
præscripsit Smus. Dominus Leo XIII dicens: «Profecto sacerdotes
tradere se penitus partium studiis, ut plus humana, quam cœlestia
curare videantur, non est secundum officium. Cavendum igitur sibi
esse intelligant, ne prodeant extra gravitatem et modum (10).

VII. Quum vero non sit potestas nisi a Deo (11), omnes et singu-
los, qui in aliquo auctoritatis gradu sunt constituti, clerici debito
prosequantur honore, proprii tamen gradus numquam immemores.

(1) Tit. II, 8. (2) I. Petr. V, 3. (3) Tim. II, 4.
(4) I. Cor. IX, 23. (5) Rom. I, 14. (6) 2 Cor. VI, 3.
(7) Philip. I, 8. (8) I. Cor. X, 33. (9) 5 August. 1831.
(10) Encycl. *Cum multa* ad Episcop. Hispan. (11) Rom. XIII, 1.

Quoties decuerit, aut quædam utilitas poposcerit comiter invisant,
parochi præsertim, eos qui in populo auctoritatem habent; cum illis,
quantum fieri possit, pacem et concordiam foveant et custodiant,
salva tamen in omnibus conscientia. In iis quæ sunt civilis regiminis
numquam se immisceant, sed nec laicos spiritualia usurpare patian-
tur. Si verbo aut scripto aliquid respondere aut reclamare oportue-
rit, graviter et firmiter fiat, verbis tamen spiritui ecclesiastico
congruentibus, aspera, dura, et quæ offensionem esse possint omni
cura vitantes. In difficilioribus quæ occurrere contingerit casibus,
agendi et loquendi regulam ab Episcopo vel inquirant ignotam, vel
traditam reverenter suscipiant et sequantur. Si urgeat vero, Archi-
presbyterum consulant, et ni potuerint, aliquos prudentes et probatos
viros adeant, ut facilius ac certius procedant jura Ecclesiæ defenden-
tes, nemini tamen dantes ullam offensionem.

VIII. Denique, sicut nostris temporibus non parvi dedecoris est,
quod vix umquam civilia munia, nisi sollicitantibus, et quasi mendican-
tibus obveniant, nullaque modestiæ et abnegationis jam supersit etiam
species; ita summopere dolendum est, nonnullos e clero esse, qui hoc
sæculi vitio infecti apparent, dum ambitione quadam ducti, commen-
dationes quærunt, quibus proprium Antistitem, si potuerint, opprime-
re vellent, eumque quodammodo cogere, ut potiora et lucrativa bene-
ficia vel munera eis conferantur, de se præsumētibus. Ii ipsi, si ad
minora eliguntur, ea respuunt, causasque excusationis allegare non
omittunt, ac laicorum etiam influxis abutuntur ut ab illis liberentur,
etiamsi animæ fame pereant, eo quod non sit minister qui panem eis
frangat. Hanc agendi rationem reprobamus, et condemnamus: testimo-
nium enim est ambitionis et avaritiæ a quibus qui Deo militant omnino
abhorrere oportet. Qui illis utuntur indecoris ac reprobatis artibus, cla-
rissime evincuntur, non quæ Jesu Christi, sed quæ sua sunt quærere,
dum non animas respiciunt, sed temporales ambiunt proventus, licet
vanos adducant prætextus ad vitium obnubilandum. Sciant ergo, nulli
faciendas esse a nobis hujusmodi commendationes, immo tamquam
demerita habendas esse, quod in registis notabitur ut perpetuo constet.
Sciant etiam omnes petentes se tentamini scientiæ ac sufficientiæ
subjectum iri. Eamdem agendi rationem reprobamus in petentibus
præbendas et beneficia tam regii, quam ecclesiastici vel laicalis patro-
natus; ideoque qui præsentationis titulum exhibeant, subjicientur pari-
ter experimento theologiæ saltem moralis et liturgiæ, necnon informa-
tioni de vita et moribus. Dispensari poterit ab Episcopo, cum iis de
quibus per legitima documenta constet requisitas habere conditiones.

TITULUS VI.

DE EXERCITIIS SPIRITUALIBUS.

Magnum quippe timorem cunctis injicere debent Christi Domini verba: «Nemo mittens manum ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei» (1) quibus consonans Apostolus nos admonet, dicens: «qui se existimat stare, timeat ne cadat» (2), et reprehendi mereatur ut Galatæ, qui spirituales cum fuissent, carnales devenerunt (3), vel a Domino evomi, quia nec frigidus sit, nec calidus (4). Sed quamvis ad hoc vitandum, orationi, meditationi, corporis castigationi illud in servitum redigendo (5), quotidie intenti esse debent et, ut pie credimus, sunt sacerdotes omnesque de clero, nihilominus validioribus auxiliis ipsos muniri oportet, ut excusso prorsus pulvere, quo paulatim religiosa etiam corda sordescunt, fervorem pristinum restitutum sentiant, et latiori corde viam mandatorum Dei cucurrant. Ipsemet Dominus et Salvator noster Apostolos suos interdum in desertum locum secum ducere voluit, postquam a predicatione regressi fuerant (6), suo exemplo nos admonens, peropportuno esse omnibus ministerio sacerdotali addictis a consueto vitæ tenore cessare, et in solitudine requiescere pusillum ab externis, etsi sanctis muneribus, ibique os suum aperire attrahentes spiritum (7) ut renovati spiritu mentis suæ (8), induantur virtute ex alto (9), et ad perfectiora viritim progrediantur.

I. Hæc auxilia omnibus præstant spiritualia exercitia a Summis Pontificibus sæpius commendata, et de quibus Pius IX, sic nos admonere voluit: «Porro cum vobis compertum sit, ad ecclesiastici ordinis dignitatem, et sanctimoniam retinendam et conservandam, pium spiritualium exercitiorum institutum vel maxime conducere, pro episcopali vestro zelo tam salutare opus urgere, omnesque in sortem Domini vocatos monere, hortari ne intermittatis, ut sæpe in opportunum aliquem locum iisdem peragendis exercitiis secedant» (10). His igitur paternis admonitionibus obsequentes, decernimus perpetuo retinendam, quæ jam in nostra provincia viget praxim exercitiorum spiritualium, eamque promovendam, et ab unoquoque Antistite moderandam pro locorum adjunctis, ita tamen, ut saltem tertio quolibet anno, si frequentius fieri nequeat, ab omnibus de clero habeantur in unum

(1) Luc. IX, 62. (2) 1. Cor. X, 12. (3) Gal. III, 3.
(4) Apoc. III, 16. (5) 1. Cor. IX, 27.
(6) Marc. VI, 31. (7) Ps. CXVIII, 131. (8) Ephes. IV, 23.
(9) Luc. XXIV, 49. (10) Pius IX, Encycl. *Qui pluribus*.

collectis, ut inter orationis, frugalitatis, silentii et humilitatis opera, sacras exhortationes recipiant, confessione sacramentali conscientias vere et sincere emundent, sese mutuo ædificent, et Spiritus Sancti donis recreati ad sua revertantur.

II. Nullus nisi legitima præpediatur causa ab Episcopo probata, excusatum se dicat; utque facilius omnes accedere possint, in vices conveniant, diebus ab Episcopo definitis. Si vero vel infirma impediti valetudine, vel ob nimiam sacerdotum fidelibus inservientium inopiam, nullo modo aliquis ecclesiam suam deserere queat, de re certiorrem faciat Episcopum, et privatim saltem, nisi ille aliter disposuerit, spiritualem per aliquot dies instituat recessum ad propriæ sanctificationi consulendum. Hoc idem commendamus ut faciant omnes eo anno intermedio, quo fortasse ad communia cleri exercitia non convenerunt. Nec minus commendamus ut post exercitia peracta, singulis mensibus, unum diem spiritualis recollectionis habeant, ad effectus et proposita renovanda, defectus corrigendos, fervorem excitandum, et ut ad mortem se præparent.

III. Cum a summis Pontificibus, stricte præceptum sit ut qui sacris ordinibus initiandi sunt, spirituali secessu ad eos apte disponantur, volumus ut non littera tantum, sed spiritu reapse ecclesiastico hæc lex adimpleatur, ita ut methodo ab Episcopo ordinata, et sub alicujus pii et sapientis directoris regimine peragantur exercitia.

IV. Peropportuno censemus et commendamus pariter Episcopis, ut antequam animarum curam suscipiant, qui, concursu facto, parochi constituuntur, spiritualibus vacent exercitiis, ut zelo ac fervore accensi, et Spiritus Sancti donis aucti, in vinea Domini excolenda strenue adlaborent.

TITULUS VII.

DE SCIENTIA CLERI.

Labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est (1), ideoque fidelis divinarum veritatum custos, interpretis legis ac voluntatis Dei, hominibus dux in itinere ad cœlestem patriam. Unde debent sacerdotes magnopere providere, ut cunctum populum cui præsidet, conversatione, sermone et scientia præcedant (2), ut omne opus eorum in prædicatione et doctrina consistat, atque ædificent cunctos tam fidei scientia,

(1) Malach. II, 7. (2) Can. *Qualis est Caus.* 8 q. 1.

quam operum disciplina (1); et ut possint exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere (2); nam si in laicis vix tolerabilis videtur inscientia, quanto magis in iis, qui præsunt, nec excusatione digna est, nec venia? (3)

I. Scientiam habeant sacerdotes omnes, non quæ inflat, sed quæ ædificat ad salutem, quæ homines ad veram Dei cognitionem ducit, quæ ad recte vivendum ordinat, et Deo summo bono adhærere docet. Eam totis viribus sibi procurent, nam si doctrina sine vita superbum facit, vita sine doctrina inutilem reddit (4). Eam ex corde diligant, amplectentes eum, qui secundum doctrinam est fidelem sermonem (5). Aliquid amplectens, explicat angelicus Thomas, illud diligenter constringit, et amplexus ex dilectione fit: oportet enim scientiæ inhærere cum amplexu, idest, firma adhæsione animi, et cordis dilectione (6).

II. Sacris studiis in primis, utpote ad divinum, quo insigniti sunt, ministerium sancte obeundum necessariis, constanter incumbant, ut armis lucis induti, gladio verbi et doctrinæ armati, catholicæ veritatis scientia populum fidelem valeant erudire, inimicorum tela confringere, insidias detegere, et dominicas oves ab eorum conatu protegere. Unusquisque reputet sibi dictum quod ad Nepotianum Hieronymus, «numquam de manibus tuis sacra lectio deponatur; discite quod doceas: lectione assidua obtine eum, qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, ut possis exhortari doctrina sana» (7).

III. Illi etiam quibus unum talentum datum est tantum a Domino, qui dividit singulis prout vult (8), et ad officia minora in vinea patrisfamilias excolenda ab ipso vocati sunt, nocturna diurnaque manu versentur in libris, ut evolventes et foventes quæ, ante sacerdotium initum, quasi jacta sunt semina, necessariam sibi comparent scientiam theologiæ moralis, ne cæci sint cæcorum duces, et cum eis in foveam cadant (9), in errores lapsi, quorum mater est ignorantia, in sacerdotibus maxime vitanda (10). Sententiam Domini vereantur, «quia tu scientiam repulisti, ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi» (11) et Jacobi apostoli monitum præ oculis habeant: «si quis indiget sapientia, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter et non improperat, et dabitur ei» (12).

(1) Conc. Tolet. IV. ann. 633. (2) Tit. 1 9.
 (3) C. 3 Dist. 38.—S. Leo Epist. 22 ad cler. et popul. Constantinopol.
 (4) S. Isidor. De officiis lib. II. (5) Tit. I, 9. (6) In Epist. ad Tit. lect. 3.
 (7) Epist. ad Nepotian. (8) 1 Cor. XII, 11. (9) Matth. XV, 14.
 (10) Conc. Tolet I.—Can. Ignorantia I, Dist. 38.
 (11) Osee IV, 6. (12) Jacob. I, 5.

IV. Qui a Patre luminum, a quo omne datum optimum et omne donum perfectum descendit (1), potiori ditati fuerunt ad scientiam acquirendam aptitudine, minime de se ipsis gloriantes, sed potius timentes, quia cui multum datum est, multum quæretur ab eo (2), non intermittant fervide orare Deum scientiarum Dominum, ut det illis sedium suarum assistricem sapientiam, ut cum ipsis sit et laboret, ut sciant quid acceptum sit apud Deum (3), et danti illis sapientiam, dent gloriam (4).

V. Sciant Scripturas Sanctas et Canones ut Toletana Synodus præcipit (5); sociam adjungant operam e sanctis Patribus et interpretibus, ac Ecclesiæ Conciliis; probatissimos theologiæ tum dogmaticæ, tum polemicæ, tum moralis, tum pastoralis, tum etiam asceticæ auctores, rerumque liturgicarum expositores sedulo attenteque discurrant; in ecclesiasticis annalibus aliisque disciplinaribus studiis accurate diligenterque versari non omittant.

VI. Indubium est præcipuas partes deberi semper sacris studiis; minime vero negligendæ sunt etiam profanæ disciplinæ, historia in primis, philosophia et scientiæ naturales; immo earum adjutorio ut necesse est, his præsertim temporibus in quibus tantum fit nominis philosophiæ et naturæ scientiarum abusus. De hoc loquens sapientissimus Dominus noster Leo XIII in numquam satis laudibus cumulata encyclica *Æterni Patris*, ait: «Si quis in acerbitatem nostrorum temporum animum intendat, earumque rerum rationem, quæ publice et privatim geruntur, cogitatione complectitur, is profecto comperiet, fecundam malorum causam, cum eorum quæ premunt, tum eorum quæ pertimescimus in eo consistere, quod prava de divinis humanisque rebus scita, e scholis philosophorum jam pridem profecta, in omnes civitatis ordines irrepserint, communi plurimorum suffragio recepta» (6). «Postulat igitur ipsius divinæ providentiæ ratio, ut in revocandis ad fidem et ad salutem populis, etiam ab humana scientia præsidium quærat: quam industriam probabilem ac sapientem in more positam fuisse, præclarissimorum Ecclesiæ Patrum antiquitatis monumenta testantur» (7). «Præterea scripta scriptis opponenda, ut ars quæ potest plurimum ad perniciem, eadem ad hominum salutem et beneficium transferatur atque inde remedia suppetant, unde mala venena quærentur» (8).

VII. Optamus igitur, ut nullibi desint sacerdotes in humanis pariter ac divinis scientiis eruditi; magnamque laudem merebuntur, qui ingenio dotibusque potioribus a Deo præditi, minime tamen neglectis

(1) Jacob. I, 17. (2) Luc. XII, 48. (3) Sap. IX, 10. (4) Eccl. LI, 23.
 (5) Conc. Tolet. IV. (6) 4 Aug. 1879.
 (7) Ibid. (8) Leo XIII, Encycl. *Etsi nos*.

sacris studiis et vocationis suæ officii, solidam scientiæ omnis generis culturam acquirere satagant, eum potissimum in finem, ut vel publicum magisterium, etiam in universitatibus, adepti, vel in arenam litterariam descendentes, ad quam Dei ministros magis magisque in dies provocat frequens preli increduli in arcem veritatis assultus, vel alias, seu voce, seu scripto monstrare et populis persuadere valeant, quod cuncta humanæ rationis et cognitionis tentamina ad supremam christianæ religionis metam ordinanda et dirigenda sint, cum nulla sit, neque esse possit oppositio inter veri nominis scientiam et fidem. «Oportet igitur quos Deus misit in mundum universum prædicare evangelium omni creaturæ (1) et instare ministerio verbi opportune, et importune, formam habere bonorum verborum, quæ audierunt ex fide (2), et sapientiam omnium antiquorum exquirere (3) ac meminisse præpositorum suorum qui locuti sunt verbum Dei (4), obarmatos scuto fidei, in quo et ignea tela nequissimi possint extinguere (5), et arguere, increpare, obsecrare, et in omni doctrina refellere eos, qui pro luce, ut ait S. Bernardus, tenebras effundunt, et pro melle venenos propinant, novum cudentes populis evangelium» (6).

VIII. Ut facilius solidis doctrinis acquirendis vacare possint, omnes in Domino obtestamur et monemus ne temporis jacturam faciant, sed sobrii sint in lectione ephemeridum, quæ passim evulgantur, et illorum librorum, «qui inebriant curiositate non charitate, implent non nutrientes, inflant non ædificantes, ingurgitant non confortantes» (7). Abstineant quoque ab eorum lectione quæ bene agendi studium, morum disciplinam, timorem Dei et amorem, proximi charitatem lædere vel imminuere possunt. Fugiant otium, conversationes vanas, lusumque in horas protractum. Hæc facientes, illis et tempus, quo studio proficuo vacent, suppetet, et media opportunæ eruditionis acquirendæ non deerunt.

TITULUS VIII.

DE COLLATIONIBUS, SEU CONFERENTIIS CLERO HABENDIS.

Ut sacrarum disciplinarum notitia in Seminariis accepta conservetur, et frequenti exercitatione foveatur et crescat, validissimi adjutorii sunt collationes tam de re theologica quam liturgica, quæ olim in Ecclesia introductæ fuere, quæ S. Carolus nominat scholas

(1) Marc. XVI, 5. (2) 2. Tim. I, 13. (3) Eccl. XXXIX, 1. (4) Hebr. XIII, 7. (5) Ephes. VI, 16. (6) Conc. prov. Coloc. (1863) Tit. VI, cap. 6. (7) S. Bernard. Serm. 9, in Cant.

atque exercitationes, non solum studiorum, sed etiam officiorum ecclesiasticorum (1), quæ Benedictus XIII, in Romano Concilio magnopere commendavit (2), ea scilicet mente, ut non Romæ tantum, ubi eas institui præcepit, sed universo orbe habeantur; uti diserte scripsit Benedictus XIV (3).

Eas quidem in nostra Hispania celebrari jussit Innocentius XIII, prout luculenter liquet ex constitutione *Apostolici ministerii* pro instauranda his in regionibus ecclesiastica disciplina, in qua legimus: «Quinimmo enixe hortamur ut Episcopi satagant, ut omnes, ecclesiastici prædicti etiam collationibus habendis coram parochis suis, vel aliis ab Episcopo deputatis, super casibus conscientiæ forum concernentibus, et super ritibus ac cæremoniis sacris intersint» (4). Pius IX, denique apprime commendatum voluit, «ne in sacerdotibus qui doctrinæ et lectioni attendere debent, quique obstricti sunt officio docendi populum, sacrarum disciplinarum studium umquam restinguatur, aut languescat industria, instituantur opportunis regulis congressus de morali præsertim theologia, ac de sacris ritibus, ad quos singuli potissimum presbyteri teneantur accedere, et afferre scripto consignatam propositæ quæstionis explicationem, et aliquo temporis spatio..... inter se disserant de morali theologia, deque sacrorum rituum disciplina» (5).

I. Apostolicæ Sedis monitis obtemperantes et debita obedientia prosequentes, cumque bene compertam habeamus ecclesiasticarum collationum utilitatem, volumus, ut non modo conserventur et perficiantur ubi vigent, sed restituantur, ubi pro temporum angustiis et difficultatibus, in desuetudinem abierunt.

II. Uniuscujusque Episcopi erit, statuta de hac re conficere juxta locorum et cleri circumstantias, illamque methodum proponere, quæ ad studia excolenda sacerdotes magis adigat, et ipsorum studiorum fructus in commune bonum diffundat.

III. Sacerdotes omnes conveniant, atque ita se gerant, ut et ipsi, in Christo concordēs mutuis consiliis juventur; et populus, sacerdotum charitate perspecta, illorum ordinem plus æstimet, atque ad exhortationes et monitiones suscipiendas docilior evadat. In rerum pertractatione absit omnino vana ingenii ostentatio et partium studium: omnia, ut monet Apostolus, in charitate fiant (6), et veritas ab omnibus tantummodo ametur, et quærat, tamquam certissimum

(1) Conc. I, Mediolanen. (2) Tit. 15, cap. 9. (3) Instit. XXXII, n. 7. (4) 13 Maj. 1723, n. 7. (5) Encycl. *Singulari quidem*. (6) 1. Cor. XVI, 14.